

◀ **اسحق ارزانی**

گروه اقتصادی – از سال ۱۳۹۷

و به دنبال محدودیت‌های ارزی، طبق مصوبه اولیه شورای هماهنگی اقتصادی سران قسا و واردات لوازم خانگی تا پایان سال ۱۴۰۰ ممنوع اعلام شد. پس از اتمام انقضای این مصوبه انتظار می‌رفت که با توجه

به نیاز بازار، واردات این محصول آزاد شود با این حال وزارت صمت اعلام کرد که تولیدکنندگان که بالغ بر ۱۵۰۰ واحد کوچک و بزرگ هستند می‌توانند نیاز بازار را تأمین کنند و حتی برنامه صادرات نیز دارند. بنابراین ممنوعیت واردات لوازم خانگی مجدد تمدید شد.

یکی از نکات اصلی در ممنوع کردن واردات این محصول -علاوه بر محدودیت‌های ارزی- حمایت از تولید داخل و کمک به توانمند شدن این صنعت اعلام شده بود. موافقان ممنوعیت واردات لوازم خانگی معتقد هستند که به دلیل تعدد تولیدکنندگان، برچسب انحصاری به بازار لوازم خانگی ایران نمی‌چسبد و از سبویی دیگر با توجه به وضعیت تأمین مواد اولیه و نوسانات نرخ ارز که در تأمین مالی و فروش صنایع نیز چالش ایجاد کرده، شرایط برابر برای رقابت با تولیدکنندگان خارجی در بازار کشور فراهم نیست.

شروط آزادسازی واردات لوازم خانگی

در این بیسن طی چند روز اخیر مباحثی مبنی بر آزادسازی واردات

نتیجه ممنوعیت واردات لوازم خانگی چه بود؟

اعتمادی که پاسخ داده نشد

■ **پس از ممنوعیت واردات لوازم خانگی، بخشی از تقاضای بازار که تولید آن در داخل صرفه اقتصادی نداشت، دچار کمبود و این کمبود هم نهایتاً توسط قاچاق تأمین شد.**

به نظر می‌رسد وقت آن رسیده که دولت خاصه وزارت صمت در مور با ابعاد مختلف ممنوعیت واردات لوازم خانگی تصمیم جدیدی بگیرد؛ البته این تصمیم نباید منجر به واردات بی ضابطه و خارج از عرف لوازم خانگی شود اما باید به گونه‌ای تدبیر کرد که ضمن مدیریت نیاز مردم، عرضه کالاهای قاچاق و فیک به ویژه کالاهای با کارانتی تقلبی محدود شود.

اعلام کرده است که «همه هدف ما از مدیریت عرصه تجارت، حمایت از تولید است منتهی این حمایت بدین

و کارها در دومین فصل سال چگونه بوده است؛ آیا دولت توانسته است موانع پیش روی کسب و کارها را بردارد یا حداقل کاهش دهد؟ برای پاسخ به این سوال، بهتر است نگاهی به نتایج پایش ملی محیط کسب و کار کشور داشته باشیم.

امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در

آن جامعه نیز بیشتر می شود.

اما تعریف محیط کسب و کار چیست؟ محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره نگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند؛ اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرارند؛

عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و … که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند.
با این حال بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب است، که دستیابی به این مهم نیازمند وجود فرآیندی مستمر

اقتصادی

فرشید ششکر خدایی نایب رئیس انجمن مدیریت کیفیت ایران می‌گوید: در حال حاضر بیش از ۲۰۰ تولیدکننده لوازم خانگی در کشور داریم، کجای دنیا این تعداد شرکت لوازم خانگی پیدا است؟ در واقع با ممنوعیت واردات هر کسی به این جمع بندی رسید که یک شرکت لوازم خانگی تأسیس کند.

وی افزود: واردات لوازم خانگی طی ۵ سال اخیر ممنوع بوده، یعنی صنعت لوازم خانگی کشور ۵ سال فرصت داشت شکوفا شود اما آیا امروز مصرف کننده از این صنعت راضی است؟ چرا مصرف کننده باید فدای اشتغال زایی شود؟ ما قطعاً از کالای ایرانی حمایت می‌کنیم اما چرا مصرف کننده باید به تولیدکننده سوسپد بدهد؟

شکر خدایی تصریح کرد: اگر ممنوعیت واردات لوازم خانگی ۳ سال دیگر ادامه یابد قطعاً به عاقبت صنعت خودروسازی کشور دچار خواهد شد. برای توسعه یک صنعت باید زمان محدود حمایت و در ادامه خروج از حمایت و رقابت پذیر کردن صنعت در دستور کار باشد. حمایت ابدالدهر به هیچ عنوان نمی‌تواند منجر به توسعه شود.

نتیجه ممنوعیت واردات چه بود؟

از سویی دیگری طی ۵سال گذشته و ممنوعیت واردات رسمی لوازم خانگی، واردات کالاهای قاچاق در سطح بازار و حتی فروشگاه‌های

آنلاین رونق گرفت؛ به شکلی که گفته می‌شود یک سوم لوازم خانگی موجود در بازارها قاچاق است که ضمن سوءاستفاده از ممنوعیت واردات، به صورت‌های مختلفی راه خود را به بازار پیدا کرده‌اند. در بیشتر موارد نیز شاهد عرضه کالاهای بی کیفیت، فیک و دارای گارانتی تقلبی هستیم. همچنین طبق گفته مسئولان مبارزه بسا قاچاق، اغلب کالاهای خارجی عرضه شده به بازار در واقع همان کالاهای ایرانی تولید شده در زیرپله ها هستند که صرفاً برند خارجی روی آنها الحاق شده است.

از سبویی دیگر با توجه به اینکه همچنان فرهنگ استفاده از کالاهای خارجی در ذائقه ایرانیان وجود دارد و در حال حاضر دایره انتخاب مصرف کنندگان محدود شده است، کالای قاچاق و تقلبی با استفاده از این رویچه، به راحتی در بازارها و فروشگاه‌های آنلاین یافت می‌شود.

محمدحسین اسلایمان نایب رئیس اتحادیه لوازم خانگی در این رابطه می‌گوید: در فروشگاه‌های بزرگ و معروف آنلاین که فروش کالا را بر عهده دارند شاهد ورود کالای قاچاق، فیک و فاقد گارانتی هستیم که به صورت غیرقانونی تأمین می‌شوند. به گفته اسلایمان، پس از ممنوعیت واردات، بخشی از تقاضای بازار که تولید آن در داخل صرفه اقتصادی نداشت، دچار کمبود و این کمبود هم نهایتاً توسط قاچاق تأمین شد.

از «غیر قابل پیش بینی بودن قیمت‌ها» تا «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها»

فعالیت‌های ۱–آموزش ۲– سلامت، انسان و مددکاری اجتماعی و ۳– آب رسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه‌درای بهترین وضعیت محیط کسب و کار و رشته فعالیت‌های ۱–خدمات مربوط به تأمین جاس و غذا، ۲–املاک و مستغلات و ۳– اداری و خدمات پشتیبانی، بدترین وضعیت محیط کسب و کار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

در این شرایط، بر اساس یافته‌های این طرح در تابستان ۱۴۰۲ استان‌های قم، سمنان و زنجان به ترتیب دارای مساعدترین وضعیت محیط کسب و کار نسبت به سایر

فصل سال، این شاخص به ۶.۱۱ رسیده است، در حالی که باید توجه داشت بدترین نمره ارزیابی، ۱۰ می‌باشد؛ بنابراین نمره ۶.۱۱ نسبت به نمره ۶.۰۵ در بهار امسال، از بدتر شدن محیط کسب و کار خبر می‌دهد. از سوی دیگر، نمره ۶.۱۱ موطنفند به منظور اطلاع سیاست‌گذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، شاخص‌های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به‌طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان ها، بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند.»

حال نتایج جدید از شاخص ملی محیط کسب و کار در فصل تابستان نشان می‌دهد در دومین

برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار هر کشور است.

در همین راستا و در سال ۱۳۹۰ نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را تصویب کردند. به موجب ماده ۴ این قانون: «اتاق‌ها موظفند به منظور اطلاع سیاست‌گذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، شاخص‌های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به‌طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان ها، بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند.»

وکار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب است، که دستیابی به این مهم نیازمند وجود فرآیندی مستمر

گروه اقتصادی – در هر سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات، غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات، به عنوان مهم‌ترین مشکل کسب و کار توسط فعالان اقتصادی بیان شده است.

شعار امسال از سوی رهبر انقلاب به «مهار تورم، رشد تولید» نامگذاری شد. شعاری مهم و در راستای بهبود اوضاع تولید همراه با مهار تورم؛ موضوعی که رهبر انقلاب (۱۵ فروردین ماه ۱۴۰۲) در دیدار مسئولان نظام فرمودند: «اگر بخواهیم شعار [سال] عملیاتی بشود، باید … اولویت را به این شعار بدهیم؛ این جور نباشد که فقط سیاست اعلام

با گذشت ۲ سال از نهضت ملی مسکن؛ فقط ۵۱ هزار هکتار زمین تأمین شده است

گروه اقتصادی – طبق گفته مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن، دولت تاکنون ۵۱ هزار هکتار زمین به طرح نهضت ملی مسکن اختصاص داده که ۲۱ هزار هکتار به محدوده شهرها الحاق شده و ۳۳ هزار هکتار در مراحل الحاق قرار دارد. در صورت تحقق این موضوع بخشی از کسری زمین طرح نهضت ملی مسکن جبران می‌شود.

با گذشت بیش از دو سال از طرح نهضت ملی مسکن فقط ۵۵۰۰ هکتار زمین مازاد دولتی به این پروژه اختصاص یافته که عمدتاً از سوی وزارت علوم بوده و سایر وزارت‌خانه‌ها و ادارات دولتی عملکرد قابل قبولی در این زمینه نداشته‌اند.

طبق گفته مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن، دولت تاکنون ۵۱ هزار هکتار زمین به طرح نهضت ملی مسکن اختصاص داده که ۲۱ هزار هکتار به محدوده شهرها الحاق شده و ۳۳ هزار هکتار در مراحل الحاق قرار دارد. در صورت تحقق این موضوع بخشی از کسری زمین طرح نهضت ملی مسکن جبران می‌شود.

اما یکی از چالش‌های دولت در تأمین زمین، عدم همراهی دستگاه‌های دولتی در واگذاری اراضی مازاد خود به پروژه مسکن ملی است. آن‌طور که ارسال مالکی مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن -اعلام کرده تاکنون ۵۵۰۰ هکتار زمین مازاد دولتی به ساخت واحدهای نهضت ملی مسکن اختصاص یافته که عمدتاً توسط وزارت علوم بوده و قرار است اکثراً به ساخت خوابگاه‌های متاهلی و واحدهای مسکونی ویژه اعضای هیات علمی و کارکنان این وزارت‌خانه اختصاص پیدا کنند.

طبق ماده ۱۰ قانون جهش تولید و تأمین مسکن مصوب مرداد ۱۴۰۰ ظرف دو ماه پس از ابلاغ این قانون، دستگاه‌های دولتی و وزارت‌خانه‌ها مکلفند اراضی مازاد خود را به صورت رایگان در اختیار طرح نهضت ملی مسکن قرار دهند و در صورت امتناع، سند این اراضی به وزارت راه و شهرسازی منتقل می‌شود.

در سال‌های گذشته بسیاری از ادارات و وزارت‌خانه‌ها برای طرح‌های توسعه‌ای خود زمین‌های دولتی را به تمکد درآورده‌اند. اما در موارد بسیاری پروژه‌های آنها اجرا نشده است. با این وجود عمده دستگاه‌ها از بازگرداندن زمین‌ها برای ساخت مسکن اقبال جامعه خودداری می‌کنند.

امتناع دستگاه‌ها از واگذاری اراضی خود به طرح مسکن ملی به عنوان مهم‌ترین وعده دولت، انتقاد رئیس جمهوری را در پی داشته است. قرار بر این شد زمین‌های واگذار شده از سوی دستگاه‌ها به ساخت زمین برای کارکنان آنها اختصاص یابد. اگر چه تاکنون تفاهم‌نامه‌هایی برای خانه‌سازی بین وزارت راه و شهرسازی و برخی دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی از جمله وزارت کار، وزارت آموزش و پرورش، و وزارت علوم، فراجا، شهرداری و برخی شرکت‌های صنعتی به امضا رسیده اما عمدتاً زمین‌ها از سوی وزارت راه تأمین شده است. البته بعضی دستگاه‌ها مثل وزارت آموزش و پرورش و بنیاد مستضعفان قول مساعد برای همکاری در زمینه واگذاری اراضی مازاد خود به طرح‌های مسکونی داده‌اند. دولت در راستای هدف احداث چهار میلیون مسکن طی چهار سال تاکنون ۱۵ میلیون واحد مسکونی را به مرحله ساخت رسانده است. گذشته از آنکه بانک‌های خصوصی در تأمین منابع همراهی چندانی با این طرح ندارند، ادارات دولتی نیز در تأمین زمین مقداری خساست‌نشان می‌دهند. در این زمینه انتظار می‌رود دستگاه‌ها دست کم برای خانه‌دار کردن کارکنان خود نسبت به واگذاری زمین‌های مازاد به طرح مسکن ملی اقدام کنند.

اقتصاد کیش

مشاهدات میدانی از بازار نیز بر این گزاره صحه می‌گذارد؛ در واقع علاوه بر بازارهای حضوری که کالاهایی با برندهای خارجی در آنها به راحتی در دسترس است، فروشگاه‌های آنلاین نیز میزبان این کالاها هستند.

نکته جالب توجه اینکه در کنار محصولات لوازم خانگی بزرگ، اغلب برندهای خارجی مربوط به لوازم خانگی کوچک می‌شوند؛ این موضوع نشان می‌دهد نکته‌ای که مخالفان ممنوعیت واردات مبنی بر «نداشتن صرفه اقتصادی تولید برخی از اقلام در داخل»، مورد تأکید قرار می‌داند، حقیقت دارد.

از سبویی دیگر سایر محصولات قیمت‌های به نسبت پایین‌تر دارند به شکلی که مصرف کنندگان اگر تمایل به خرید کالا با برند خارجی داشته باشند می‌توانند این کالاها را به کالاهای با اصالت و ایرانی ترجیح دهند.

با توجه به نکات ذکر شده، به نظر می‌رسد وقت آن رسیده که دولت خاصه وزارت صمت در مورد ابعاد مختلف ممنوعیت واردات لوازم خانگی تصمیم جدیدی بگیرد؛ البته این تصمیم نباید منجر به واردات بی‌ضابطه و خارج از عرف لوازم خانگی شود اما باید به گونه‌ای تدبیر کرد که ضمن مدیریت نیاز مردم، عرضه کالاهای قاچاق و فیک به ویژه کالاهای با گارانتی تقلبی محدود شود.

استان‌ها ارزیابی شده‌اند و سایر استان‌ها شرایط خوبی نداشته‌اند که مهم‌ترین دلایل آن نیز مربوط می‌شود به:
۱– غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات بانکا
۲– دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
۳– بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار
۴– رویه‌های ناعادلانه میزب و دریا مالیات
۵– دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار

تجارت ۱۰.۲ میلیارد دلاری ایران با اعضای اگو

اگو برای ایران، در هفت ماهه امسال به شمار می‌آیند.

لطیفی در پایان خاطر نشان کرد: از سازمان اگو با وجود قدمت چهار دهه ای و نهادهای در حوزه های اقتصادی، فرهنگی، حمل و نقل، دانشگاهی، بانکی و بیمه ای انتظار بیشتری در توسعه اقتصادی بین اعضا و افزایش تجارت و حذف

منتظر پاداش روی قبوض گاز باشید

می‌کنند.
به عبارت دیگر در صورت کاهش حداقل ۱۰ درصدی مصارف خانگی به نسبت دوره مشابه سال گذشته، به ازای هر متر صرفه جویی مبلغی معادل یک مشترک ۱۵ درصد مصرف گاز خود را کاهش دهد، بسته به میزان قبلی مصرف گاز بین ۱۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان پاداش می‌گیرد.

روایع اگر مشتریان گاز خانگی در سه ماه سرد سال مصرف گاز خود را کاهش دهند، به ازای هر مترمکعب معادل ۵ برابر هزینه انتقال و توزیع گاز، پاداش دریافت می‌کنند.
به عبارت دیگر به ازای هر مترمکعب صرفه‌جویی در مصرف گاز، معادل ۱۶ برابر نرخ گاز سه پله اول، پاداش داده می‌شود معادل هر مترمکعب ۱۶۰۰ تومان. یعنی اگر یک مشترک ۱۵ درصد مصرف گاز خود را کاهش دهد، بسته به میزان قبلی مصرف گاز بین ۱۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان پاداش می‌گیرد.

همچنین در صورت صرفه جویی بیش از ۱۰ درصدی مدارس، دانشگاه‌ها، خیریه‌ها، اماکن ورزشی و مذهبی، مجتمع‌های تجاری و اماکن گردشگری، به ازای هر

اما از نظر الگوی مصرف ۱۲ پلکان مصرفی که در پنج اقیم تعریف شده بود؛ ۷۵ مترمکعب به ۱۰۰ مترمکعب تغییر کرده است، ۷۰ درصد مصارف در سه پلکان اول ارزیابی و بعد از آن الگوهای مصرف متوسط، پرمصرف و بسیار پرمصرف تعریف شد.

بر اساس این مصوبه اگر مشترکان گاز خانگی در سه ماه سرد سال (۱۶ آذرماه تا ۱۶ اسفندماه)، مصرف گاز خود را حداقل ۱۰ و

حد اکثر ۳۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش دهند، به ازای هر مترمکعب معادل ۵ برابر هزینه انتقال و توزیع گاز، پاداش دریافت

گروه اقتصادی – بر اساس مصوبه دولت مصورستی که مشترکان گاز مینار مصرف خود را نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۰ تا ۳۵ درصد در بازه زمانی ۱۰ آذر تا ۱۵ اسفندماه کاهش دهند، مشمول پاداش صرفه‌جویی خواهند شد.

آیین‌نامه اجرایی جزء ۱ بند ۱» و بند «د» تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ در ۲۱ خردادماه از سوی دولت ابلاغ شد که بر اساس این آیین‌نامه از نظر تعرفه نسبت به سال ۱۴۰۱ در هیچ پلکانی از مصرف تغییری ایجاد نشده و تعرفه‌ها همان تعرفه‌های سال ۱۴۰۱ است،

روزنامه اقتصاد کیش

تماس: ۰۷۶ ۴۴۴۲۴۹۹۹

تحریریه: ۰۹۳۴۷۶۸۵۸۴۱

واتس‌اپ: ۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴

اینستاگرام: @eghtesadkish

تلگرام: ۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴